

משפטים

גליון מס' 445
כ"ז שבט תשפ"ג

חכמים לאהוב

הרב אפרים שרבני שליט"א

העניין טעון גיבוש • נא לא לקרוא בשעת התפילה

מחפש מוחות, אין לו עניין בקופסא שיודעת לעשות משוואות מתמטיות ואת המשוואה הכי פשוטה להבין ללב בני האדם אינה יודעת לעשות. ה' יתברך מחפש בני אדם.

מסופר על המהר"ל מפראג, ר' יהודה ליב, שהשתדך לבתו של אחד מעשירי אירופה, שהתחייב לפרנסו כל ימיו על מנת שיעסוק בתורה מתוך נחת. אך דא עקא, קודם החתונה התהפך עליו הגלגל ונפל מנכסיו, ובצער גדול שלח מברק למהר"ל שהוא משחררו מהתחייבות האירוסין ובידו הרשות לישא אשה אחרת.

המהר"ל שלא רצה לבייש בת ישראל, השיב לו בחזרה, שהוא מקבל עליו להמתין כל זמן שיצטרך ויעשה הכל בכדי שחלילה בת ישראל לא תעבור את ההשפלה הזאת. כמה זמן הוא חיכה לה? **עשר שנים!** לאחר עשר שנים התאושש אביה מחובותיו והעשיר בשנית ונשא המהר"ל את בתו פרל לאשה.

הרב שטיינמן זצוק"ל פעם אמר, שהמהר"ל זכה להיות מה שהוא, רק בזכות המעשה הזה.

כולנו יודעים מי זה היה המהר"ל, אדם שעל ידי שמות קדושים ברא גולם. בספר נפלאות המהר"ל, מתארים תלמידיו את אותו הלילה בו יצר המהר"ל את הגולם על שפת הים על ידי שמות הקודש. לכל זה הוא זכה כי הוא דאג לא לבייש ילדה.

כבר אמרו חז"ל, נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו, תקבל כווייה רק אל תבייש. תעצור, תנשוך שפתיים, וכשתעשה זאת, ה' יתברך יגמול לך טובה. הוא גמל טובה לבעל השולחן ערוך, הוא גמל טובה למהר"ל, גם לך הוא יגמול טובה.

פעם קראתי מעשה כל כך יפהפה על ר' אברהם גניחובסקי זצוק"ל, שהבחין במועקה של אחד מן התלמידים בישיבה. הרב דיבר אתו מעט ואיבחן שזו בעיה המצריכה עזרת פסיכולוג או פסיכיאטר. הוא קבע תור לבחור והתלווה אליו לרופא. כשהגיע לשם, ראה הרב אברך שממתין בתור. אין צריך לומר שבושה גדולה אחזה את האברך כשהבחין בו הרב שהוא נזקק לרופא שכזה.

הרב ברגישותו הרבה ניגש אל האברך ואמר לו: "אנא, אל תגלה לאף אחד שראית אותי כאן, זה **המשך שיחת הרב בעמ' 3**"

פתוב בפרקי אבות (פ"ב מ"ט), רבי אליעזר אומר, יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך. למה דווקא ר' אליעזר בחר לומר את המוסר הזה?

והסביר מרן הגאון רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל על פי מה שמסופר במסכת בבא מציעא (נט), אודות המחלוקת המפורסמת בין ר' אליעזר לחכמי ישראל בדבר תנור מסוים האם דינו לטמא או לטהר. ר' אליעזר סבר שהוא טהור ואף הביא ראיות לדבריו, וכלשון התלמוד 'באותו היום השיב ר' אליעזר כל תשובות שבעולם'. אמנם חכמים החזיקו בדעה שהוא טמא ולא קיבלו את דעתו של ר' אליעזר.

המחלוקת גאתה, וכשראו זאת חבריו של ר' אליעזר הם פרשו ממנו. וזאת משום שעל אף הראיות החזקות שהביא, אין כוח ביד שום אדם לחלוק על כל חכמי ישראל, שכבר אמרה תורה 'אחרי רבים להטות'.

מפרישה זאת נעשתה לר' אליעזר עוגמת נפש גדולה, ומחמת צער, הרבה אנשים נפגעו מכך הן בגופם הן בממונם.

לכן ר' אליעזר במשנה פונה לכולם ואומר 'יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך' - תקשיבו לי, אני עברתי את זה, אני הרגשתי מה זה צער, וכמה אנשים סבלו בגלל זה, בבקשה ממכם תחשבו טוב-טוב לפני כל צעד שאתם עושים עם אנשים, כי על פגיעות משלמים.

הגאון בעל 'שבט הלוי' כתב, שהיו שלושה מועמדים בשמים לכתוב את השולחן ערוך, ולבסוף הכריעו בשמים שמרן ה'בית יוסף' הוא זה שיזכה לכותבו, ורק מסיבה אחת, שמעולם לא פגע בשום אדם.

למרות שהיו כל כך הרבה סיבות לתת דווקא לאיש הזה לכתוב את השולחן ערוך, כל חייו הוא ביקש להישרף למען שמו יתברך, כל חייו הוא לא פסק מלהגות בתורה ואפילו לרגע, אך לא בגלל זה הוא זכה לכתוב את השולחן ערוך, אלא רק בגלל דבר אחד- הזהירות שלו על אנשים. לא היה איש שיצביע ויאמר האיש הזה פגע בי, האיש הזה דיבר אלי לא יפה, או לא התייחס אלי, את הקלף שלו ה' בחר להרים בקלפי.

אנשים חושבים שבכדי ללמוד תורה צריך שכל וגמרנו, מי שאומר את זה עדיין לא דרך על מפתן היהדות. ה' יתברך לא

ללא עלות

מיטב השיעורים מכל הזמנים
של הרב **אפרים שרבני** שליט"א

גשם
שיעורים נבחרים!

להזמנות חייגו: **055-6777644** (חיים)

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות	לנוהגים 40 דק'
16:52	17:12
יציאת השבת	יציאת השבת (ר"ת)
18:42	18:04

הוא בעבודה ולבו בבית!

לדעת כבעל טוב, אוהב ואכפתי, עליך באמת להרגיש בסדר יומך את הכאב והמועקה שהיא חשה, כי אם באמת אכפת לך, לא יתכן שתישאר אדיש! ומלבד זה, תדע שהיא מצפה ממך שזה יהיה כך! אתה נמצא אצלה עכשיו במבחן סמוי של אכפתיות, ולכן שיחה או שתיים כבכל יום לא תספק אותה, אלא עליך באותה עת לתת מעצמך יותר, להראות שגם אצלך לא עובר היום רגיל! להראות שאתה חושב על הבעיה שלה, מתעניין בה, והיא מעסיקה את ראשך. כמו כן, אישה שהייתה צריכה לערוך איזו בדיקה רפואית, היא מצפה שיתרים טלפון ותשאל איך עבר לה ואיך היא מרגישה, ואם לא התעניינת וגם במבחן הזה קיבלת 'ניכשל', היא תנסה לדרוש את זה ממך: 'לא שאלת אותי איך הייתה הבדיקה... והכי חמור אם היא תגלה שאפילו אינך זוכר שהיא עברה בדיקה היום: 'איזו בדיקה?' אתה תשאל, וזו בשבילה אכזבה גדולה שאין כדוגמתה...

כמו כן עלינו לדעת, אחד הדברים המעידים על האהבה הכנה בין בעל לאשתו, הינו שמתפללים זה על זה, על הצרכים שלך אתה מתפלל: שקשה לך, שאתה עובר תקופה לא טובה, שאתה צריך משהו בחיידך, אתה יודע להתחנן לפני הקב"ה: כך גם עליה תתפלל שהיא תצליח במעשיה, שתזכה לסייעתא דשמיא, שאם ישנם תחומים שקשים לה או מידות שאינה מצליחה להתגבר עליהם – תתחנן גם בשבילה! תתפלל שיהיה לה נחת מהילדים, שהיא תהיה שמחה ועוד ועוד... [לא חסר על מה להתפלל]. אם אתה בבית הכנסת, ואכפת לך לא רק מהצרכים שלך, אלא גם משלה, זה מעיד הרבה! וכן גם תאמר לה את זה, ובכך אין ספק שימד האהבה והאכפתיות שלך יעלה בעיניה! ומי שדברים אלו נראים מוגזמים בעיניו ואשתו נמצאת לידו עתה בעת קריאת שורות אלו, יכול לאשר עמה שאכן כך הוא!

הרבנית אוכלת עם זונדה, ובכל זאת...

מנהגו של הגאון רבי פנחס שיינברג זצ"ל היה שתמיד כשהגיע לשמחה, היה נוטל פרוסת עוגה, עוטף אותה במפית נייר ומביא לרעייתו. לשם מה עשה זאת הרב? היא הייתה רעבה? הרבנית לא הייתה רעבה, גם לא היה חסר לה טעם מתוק בפה של פרוסת עוגה טעימה, ורבי פינחס ידע זאת. הוא רצה רק לשמחה, להראות לה: 'אני חושב עליך גם כשאני באירועי. ואיך אנחנו יודעים: סוף ימיהם הוכיחו! לעת זקנותם, כשהיה רבי פינחס כבן 90 שנה, והרבנית כבר לא יכלה לאכול דרך הפה, והייתה מחוברת לזונדה, גם אז לא ויתר רבי פנחס על מנהגו. 'הרבנית לא צריכה את העוגה שלי, היא רוצה לדעת שאני חושב עליה גם כשאני בחוץ'. אם השתתפת בברית או בסעודת שבע ברכות, גם אשתך רוצה להרגיש שחשבת עליה, שהבאת לה קינוח, או אולי תאמר לה: 'לא עזבתי את הסנדק עד שבירך אותך!'. סיפר תלמידו של הרב בן-ציון אבא שאול זצ"ל: 'פעם נסענו לטייל כל בני הישיבה. פתאום ראינו שהרב בן-ציון מפלס דרכו בין קוצים וברקנים, עד שהגיע לפרח מרשים במראהו ובצורתו שצמח שם. פליאתנו גברה כשראינו אותו מרום שנותיו ומעמדו, רוכן וקוטף את הפרח, ושוב מפלס דרכו בחזרה אל הבחורים, שעמדו מתפלאים ומשתאים למחזה. כשהגיע, אמר בפשטות: 'כמה אשתי תשמח לקבל את הפרח הזה!' פשוט להתרגש! כמה כוחות אנחנו צריכים לשאוב מסיפורים כאלה! פרח כזה ביחד עם לבו של הבעל 'מחזיק' את הבית יותר מכל מתנה אחרת! ואינו אלא מסווה לאכפתיות אמיתית, להכרת הטוב ולהערכה, וכמובן לאהבה טהורה!

למה? - סתם נכה!

כמו כן הרבה בעלים קונים לנשותיהם מתנה ליום ההולדת וליום הנישואין, ולפני כל חג מקיימים מצוות 'ושימח את אשתו' (דברים כד ה), וקונים לה בגד או תכשיט נאה. אשריהם ישראל! אך צריך לדעת שאין לאישה שמחה בלב יותר משמחה על מתנה שקנה לה הבעל 'סתם ככה', 'סתם כי אני אוהב אותך', 'סתם כי חשבתי עליך', 'סתם כי את האישה הכי טובה בעולם', 'סתם כי את סובלת בשקט בעל כמוני'. תדע לך, בעל יקר, מתנה של 'סתם ככה', גם אם זה שוקולד 'יקליק' פשוט שעולה 5 שקל, שווה יותר מעשר טבעות או עגילי זהב שקנית כדי 'לצאת ידי חובה' [כך עובד ראש ולב של אישה – ואם אשתך לידך תשאל אותה היא כבר תאשר את הדברים]. ולמה כל זה? כי זה מראה אכפתיות! זה מראה שהיא בראש שלך! זה מראה שהזוגיות שלכם חשובה לך! ה' יזכנו, שבת שלום ומבורך! שמעון שורתי.

הערות והארות ניתן לשלוח: sh055677377@gmail.com

שאלה: שלום וברכה, אני נשוי 9 שנים, בעל עסק עצמאי מצליח ואני עובד שעות רבות מהיום, הבעיה שלי היא שאשתי טוענת שאני לא אוהב אותה ולא אכפת לי ממנה 'אתה אוהב את העסק שלך יותר ממני' היא חוזרת וטוענת פעמים רבות, ואני מרגיש שבאמת כך היא חושבת, ודבר זה משפיע על שלום הבית (והדברים באים לידי ביטוי בוויכוחים חוזרים, פנים חמוצות, היא מרבה להתלונן ואני יודע שהכל סביב הרגשה זו). כמובן שהמחשבה וההרגשה הזאת אינן נכונות, השאלה שלי היא, איך אני מראה לה שאני אוהב אותה באמת ואכפת לי ממנה?

ישנו אדם הנקרא בפי העולם 'עצמאי', אך בפעמים רבות המציאות מוכיחה, שלא כשמו כן הוא. בפועל, אותו 'עצמאי' אין לו עצמאות כלל, אלא נהפך הוא למשועבד ברמ"ח איבריו וש"ח גידיו לעבודתו, בעבודה הראש שלו שם, וגם אחרי העבודה, הגוף אמנם הגיע הביתה, אך ראשו נשאר עמוק בתוך העבודה. ואז עליו להיזהר להיות עם עיניים פקוחות ולדעת שבמצב זה, הראשונים להיפגע הם אשתו וילדיו, וכמובן שגם לו אין מנוס מפגיעה [ובעניין ספציפי זה של העבודה, נדבר בלי נדר בהמשך, שכן יש להאריך רבות בנושא זה שהינו חלק נכבד מבעייתו של השואל, אך לא נתמקד בו הפעם]. אז איך אותו 'בעל עסק' מקנה בלבה של אשתו את ההרגשה שהוא באמת אוהב אותה ואכפת לו ממנה? אכן, בשאלה זו מתחבא אחד היסודות החשובים ביותר בנפשה של האישה המשפיע מאד על שלום הבית. והדברים מיועדים לא רק לבעלי עסקים, אלא גם לשכירים השקועים בעבודתם, וכן לאברכים השקועים בתורתם ובלימודם. כולם כאחד חייבים לדעת את הדברים הנ"ל. נבאר...

גם שיוצא לדרך!

אומרת התורה: "ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך" (בראשית ג טז). למדו חז"ל, שהאישה משתוקקת לבעלה בשעה שהוא יוצא לדרך (יבמות סב:). מה הכוונה 'יוצא לדרך'? (יעוין בשולחן ערוך יור"ד קפד) הסבירו בעלי המוסר, שבעל שיוצא מהבית לעסקיו ולענייניו, בעוד הוא טרוד, יש מישהי בבית שחייבת לדעת שהיא בראש שלו, שלא משנה היכן הוא נמצא, היא רוצה לדעת שהוא חושב עליה. גם כשאתה טרוד בעבודה, ויש לך הרבה מטלות לסיים, או לקוחות לשרת, גם כשאתה בבית המדרש עם הגמרא וה'שולחן ערוך'. גם במקומות הללו האישה רוצה לדעת שיש לך, בעלה, פינה בראש ששייכת רק לה! ואם חסרה לה מההרגשה הזו, היא מרגישה שאתה מרוחק ופעמים אף מנותק ממנה.

ומעתה, עלינו להוריד את הדברים לרמת המעשה: קודם כל יש את ההתעניינות המינימלית, שהיא צריכה לדעת שאכפת לך שהיא אכלה, שהיא נחה, ושתדע אם היה לה קשה או קל עם הילדים, וזאת אפשר לבצע בקלות בשיחת טלפון פשוטה ומתעניינת באמת, במצבה של הגברת שלך, לעצור הכל, את כל העיסוקים והטרדות, לדבר איתה בנחת ובסבלנות [ולא שהיא תרגיש כאילו אתה עכשיו 'הולך על גחלים' ומחכה רק לסיים את השיחה ולחזור לעבודתך ולעיסוקיך], לשמוע אותה, להתעניין בה, לגלות אכפתיות. ישנם בעלים אשר יוצאים מהבית עד שעה חמש [במקרה טוב] או יותר, ועד אז פשוט מנותקים מהבית, והדברים אמורים גם לגבי אלו שכן משוחחים בטלפון, אך מדברים על דברים טכניים בלבד, כקניות או מי יביא את הילדים, וכמובן שאין הם יוצאים לידי חובה לעניין זה.

כמו כן, אם האישה לא מרגישה כל כך טוב, יכול להיות חולה בגוף או בנפש, יכול להיות שחוה היא מועקה או בעיה אחרת שמתמודדת עמה, כמובן שיש מצבים המחייבים לפי העניין והנסיבות, להישאר איתה ולתמוך בה, אך גם אם יצאת בבוקר לעבודתך או לכולל והשאר אתה במצבה, עליך

שלחו את המילה "הצטרפות" למייל
Alonhamachane@gmail.com

לקבלת העלון
ישירות למייל
באמצעות

העלון
לא
הגיע??
קשה
להשיג??
היה

באר החסידות

אוצרות מעולם החסידות

מלא יהלומים יקרי הערך, ולכן אין הארגז כבד כלל, ולכן תיכף כשאמר שקשה לו לשאת את הארגז ידעתי כי אינו נושא את הארגז שלי.

והנמשל הוא שמי שעובד את הבורא יתברך וחשוב בעיניו כבוד שמים, ויודע חשיבותה ויקרותה של כל מצוה וכל רגע של לימוד התורה, אז אין העסק של קיום המצוות עול או טירחא עליו, וכן אין עבודת התפלה כעול עליו, רק כל רגע של תורה וכל מצוה וכל תפלה חשוב ויקר בעיניו כיהלומים יקרי הערך. וזהו מה שהנביא אומר לכלל ישראל, שמכיון "וְלֹא אֲתִי קָרָאתָ יַעֲקֹב" - שאין חשוב בעיניך עבודתי ואינך יודע יקר הערך של תורה ומצוות, לכן "וְנִנְעַתְּ בִּי יִשְׂרָאֵל" - כל העבודה הוא עליך כיגיעה וכעול, והכל נעשה בעייפות. ולכן אם רצונך בסימן לידע אם הינך עובד ה', אז אם תראה שהכל עליך כעול ויגיעה, אז סימן הוא זה כי "וְלֹא אֲתִי קָרָאתָ יַעֲקֹב".

ולחפץ, אדם המתלהב בעבודת הבורא סימן הוא שעול מלכות שמים עליו, וכמו שכתב רבי לוי יצחק מבארדיטשוב בקדושת לוי בפרשתו על הפסוק "וּמִרְאֵה קְבוֹד ה' כְּאֵשׁ אֲכָלֶתָ" שהנה האדם בעבודתו להשיי"ת בתורה ובמצוות, מביא תענוג גדול למעלה, וכשאדם רוצה לידע אם השם יתברך יש לו תענוג מעבודתו, הבחינה הוא זה אם אדם רואה שלבו בוער כאש ומתלהב תמיד לעבוד אותו ויש לו חשק ורצון בעבודת הבורא, אז בוודאי מוכח שהשיי"ת יש לו תענוג מעבודתו. לזה אמר "וּמִרְאֵה קְבוֹד ה'", שהסימן לידע אם רואה כבוד ה' והקב"ה נהנה ממנו, הוא "כְּאֵשׁ אֲכָלֶתָ", אם לבו בוער כאש. (תפארת למשה).

כמעט ונפל למקווה...

ר' לוי יצחק התארח אצל המגיד בקוזניץ, בהשכמה ביקש מאת המגיד לילך עמו למקוה. אמר לו המגיד: אין אנו יכולים לילך יחד, כי כבודו מהלך ברגש ובהתלהבות, ואני צועד לאט ובמתנינות. הבטיח ר' לוי יצחק לילך גם כן לאט ובישוב הדעת. כיון שהגיעו סמוך למקוה שכח ר' לוי יצחק את הבטחתו והתחיל לפזז ולכרכר בעוצם התלהבות עד שנפל כמעט למקוה. (באר החסידות המגיד ממזריטש).

"במה אוכל עוד לעבוד את אבי שבשמים"

בסוף פרשה זו יש בה קבלת עול מלכות שמים שקבלו בני ישראל עליהם ועל זרעם בהתלהבות "וַיֹּאמְרוּ כָל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע". וזהו הנותן לנו כח וחיזוק עד היום הזה על קבלת עול מלכות שמים. וכמו שכתב הספרונו: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", נעשה לתכלית שנשמע בקולו, כעבדים המשמשים את הרב של על דרך לקבל פרס.

ה"שפת אמת" כתב להסביר הענין מה שאמרו "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", שלכאורה היה די לומר "נַעֲשֶׂה" ומה היה כוונתם בהוסיפים גם לומר "וְנִשְׁמָע", וכתב לבאר: והענין הוא שבני ישראל אמרו "כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", פירושו, שאינם רוצים להפטר מן המצוה, רק מוכנים לעולם לשמוע ולעשות רצונו יתברך שמו, שעל זה נבראו וכל נוגמתם לשמוע ולעשות, ואילו היו אומרים נעשה בלבד היה נראה שמקיימים המצוה בלבד להיות יוצא ידי חובתו כדון, אבל מדת החסיד לפנים משורת הדין שאין די לו לצאת ידי חובתו, רק שמתלהב בכל עת לקיום מצוות הבורא יתברך שמו, וזה בחינת עול מלכות שמים. וכמו שכתב הזוהר הקדוש, "להיות מוכן לעשות רצון בעליו, זה עיקר יותר מקיום המצוה".

ומבואר שקבלת עול מלכות שמים של כל אחד צריך להיות "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", לא כעול עליו רק בהתלהבות ובשמחה, תמיד לשאול את עצמו איך ובמה אוכל עוד לעבוד את אבי שבשמים.

התלהבות בעבודת הבורא - סימן שעבודתו רצויה

משל נפלא כתב המגיד מדובנא, על הפסוק בישיעה (מג, כב) שהנביא אומר מוסר לכלל ישראל "וְלֹא אֲתִי קָרָאתָ יַעֲקֹב בִּי נִנְעַתְּ בִּי יִשְׂרָאֵל". משל לעשיר גדול שעסק במסחר יהלומים יקרי ערך, ובנסעו ממקום למקום היה לו אדם המשמשו שהיה נושא הארגז של היהלומים וכך נסעו ממקום למקום, והיה המשמש הולך עם העשיר בכל נסיעותיו ונושא הארגז עם היהלומים. פעם אחת הוציא המשמש מפיו אגרות, איך הוא עובד כל כך קשה שנושא ארגז כבד, מיד התחיל העושר לצעוק "אתה החלפת את הארגז שלי! אבדת את הארגז שלי!", ומיד פתח את הארגז ומצאו שכן הוא כדבריו, שהארגז היה מלא עם אבנים ועפר וכמו שאמר העשיר.

שאלו את העשיר איך ידעת? ענה העשיר: "תדעו שהארגז שלי הוא

אתה תגלה עולם שלם ושונה ממה שחשבת.

לא אשכח שפגשתי מישהו שכל הזמן היה חמוץ, מסוג האנשים שמעכירים את האווירה, ולא נעים לשהות בחברתו בלשון המעטה. זה קצת הציק לי, למה לא לחייך? למה לא להיות נחמד?

יום אחד פתחתי איתו בשיחה, והוא סיפר לי את הסיפור של החיים שלו. אני אומר לכם, כל מי שהיה שומע את הסיפור הזה גם לא היה מחייך. הוא עבר תלאות. ברגע אחד ראיתי אותו כל כך אחרת.

"אֲטֵם אֲזַנְו מִשְׁמַע דְּמִים" - מי שאוטם את האזניים לשמוע גנאי על אנשים, "הוא מְרוֹמֵם יִשְׁפָּן" - האיש הזה יזכה להיות שכנו של ה' יתברך, "מִצְדוֹת סְלַעִים מְשֻׁבָּבוּ" - וכשם שאי אפשר לפורר סלע, כך אותו לא יהיה אפשר יהיה לפורר לעולם. **שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.**

המשך שיחת הרב « מאוד חשוב ליי"ה הרב נתן לו את ההרגשה שגם הוא בעצמו ממתין לרופא כזה. למרות

חוסר הנעימות שבדבר, ועצם המחשבה שראש ישיבה נזקק לפסיכיאטר, הוא וויתר על כבוד עצמו, הוא הסכים לקבל כוויות, בכדי לחסוך פצע מאחרים.

זו לא גאונות בתורה, זו גאונות בנשמה. גאונות בלתת לאנשים חשק לחיות, ואת החכמים האלו הקב"ה מבקש. אני יודע דבר אחד, שהרב גניחובסקי יושב במקום מאוד גבוה בעולם הבא.

פעמים קורה, שאנחנו נתקלים במישהו לא כל כך נחמד, לא סימפטי, או שלא נכנס ללב מסיבה מסוימת, בכולל, בעבודה, בבית הכנסת. ישנה עצה מאוד פשוטה ומאוד מועילה פשוט לדבר אתו, לפתוח אתו בשיחה, זה כמו קסם. מאיפה אתה? מה אתה עושה? אם הוא יפתח אתך ואפילו במעט, ברוב המקרים

דברים המותרים והאסורים לדבר בהם בשבת

(סימן שז)

ושינה, אין להרבות בהם יותר מדי שהרי אותם שאינן עוסקים בתורה בימות החול ניתנה שבת לדברי תורה ואפילו לתלמידי חכמים היגיעים בתורה כל ימות השבוע גם כן מבואר באחרונים שלא ירבו בו יותר מדי משום ביטול תורה [מ"ב (ד) ע"פ רמ"א רצ"ו וב"י בסימן רפ"ח].

האם מותר להרבות בדיבור - לצורך מצוה או קירוב רחוקים? ועידוד הצריכים לכך? לשמח חתן וכלה?

וכן אם מתכוין לענג אורח שירגיש בטוב ובנעימים, ואין האורח בר הכי להתענג דווקא בדברי תורה, הרי זה כלדבר מצוה, ורשאי להרבות בדיבורים. [פסקי תשובות (שז אות ד בשם) מנחת שבת בשיורי מנחה סי' ע"ב סק"ו וע"י לעיל שרוצה לענג חברו גם כן מותר בלאו צורך מצווה אך נראה פשוט שאף שכתבנו ירא שמים וכו' כאן לא יחמיר משום כבוד האורח].

בכלל זה קירוב רחוקים ליהדות, וכן כל איש אשר זקוק ומצפה לדבר חיזוק ועידוד, וביותר לבני ביתו וקרוביו וידידיו וכמבואר במדרש תנא דבי אליהו (פ"א) "בשבת אדם נתרצה עם בניו ועם בני ביתו" [פסק"ת אות ד]. וכל שכן לעודד ולחזק אנשים קשיי יום ונדכאים או חולים, ולשוחח עמם על דא ועל הא כדי להשיח לבם מטרדתם ודאגתם, ודאי מצוה עושה, וביותר בשבת שאסור להיות בעצבון ובשברון רוח. [שער"ת רפז ופסק"ת שם]

וכן בענין שמחת חתן וכלה, כיון שמצוה גדולה לשמחם ולשבחם, ויש מצוה לשמחם אף בדרך בדחנות ושחוק [כמ"ש במהרי"ל הלכות עשיית. "אך לשמח חתן וכלה מצוה להתלוץ בפניהם לשמחם." ולא אסרו שיחת חולין בשבת כשהוא לצורך מצוה. [פסק"ת שם] שבת שלום שמעון שורתי!

להערות, תגובות ושאלות ניתן לשלוח: sh0556777377@gmail.com

האם מותר לדבר בשבת שיחות חולין או דברים בטלים, ומה הדין שהדיבור בהם גורם לו עונג?

דברים בטלים \ וגדר בהם: כתב בשולחן ערוך (סעיף א) "ואפילו בשיחת דברים בטלים אסור להרבות" דהיינו שאף על פי שמותר

בשבת לדבר דברים שאינם דברי תורה, מכל מקום אסור להרבות בהם. וחשוב לציין שבוודאי שאין הכוונה על דברים שיש בהם זכר לעשיית מלאכה ולעסקים כלל (כמו שנתבאר בעלונים קודמים) וכל שכן שאין הכוונה לדברים שיש בהם גנאי וקלות ראש שאם יש בהם אפילו מעט מאד אסור [מ"ב (ב)]

ובגדר דברים בטלים, דברים שאין בהם תועלת וצורך כלל - כגון שאומר כמה הוצאות הוציא לצורך נישואי בנו או כמה סחורה מכר בשנה זו, או דברי פוליטיקה וחדשות שאין בהם תועלת, וכיוצא בזה וכל שכן כשמדבר דברי שחוק וקלות ראש שבה יש לאסור אפילו בימות החול ואפילו כשמדבר מעט. ואף לענין דברים שיש בהם תועלת, כגון דברים שיש בהם צורך לגופו או לפרנסתו יש אומרים שאסור להרבות לדבר בהם בשבת [וע"י באריכות בהלכ"ב שז א, ובשו"ת נחלת לוי ח"ב נח לגבי דין ביטול תורה והדין בשבת]

הדין במקום שמתענג בהם, ואם חברו מתענג ולא הוא:

בני אדם שלדבר בסיפורים וחדשות ושאר דבר חול הוא עונג להם (שאינן בהם הזכרת מלאכה), מותר לספרם כמו בחול דהיינו להרבות מהם כיון שנחשב צורך מצווה להתענג בשבת והוא בכלל חפצי שמים [תה"ד סא, הו"ב בב"י וברמ"א סעי"א והוא ע"פ מש"כ השו"ע שא סעיף ב', בחורים המתענגים בקפיצתם ומרוצתם, מותר. וכן לראות כל דבר שמתענגים בו, וה"ה הכא, כיון דמחד קראי נפקא. אך מכל מקום אף לשיטה זו יזהר שלא להרבות בזה הרבה יותר מדי שהרי אף דברים שהם עונג גמור כמו אכילה ושתייה

מערכת 'קול המחנה'
חוזרת ובגדול!

עם שיעורים חדשים מחזקים יותר,
מרתקים יותר, מרגשים יותר!

072-338-7000
כפא בלימה אחת!

מערך חלוקת דיסקים
מערך הפצת עלונים
החיזוק היומי
הזמנת הרב לשיעורים ועוד